

*Анжеліка СЕМЕНЕНКО, Луїза КОТЛЯРОВА, Віталій ЮДЕНОК**Anzhelika SEMENENKO, Louise KOTLYAROVA, Vitaliy YUDENOK*

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

STRUCTURE OF PROFESSIONAL SUCCESS OF TEACHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

У статті охарактеризовано структуру професійної успішності викладачів закладів вищої освіти. Виокремлено уміння від яких залежить професійна успішність викладачів: стратегічні та самоорганізації. Доведено, що професійна успішність викладача закладу вищої освіти залежить від професійного гуманістичного спрямування (ціннісне ставлення до професії й суб'єктів навчання, повага до колег, прагнення до підвищення знань, потреба творчої діяльності). Обґрунтовано потребу в сформованості професійно важливих якостей викладачів: педагогічні здібності, високий рівень самодисципліни, організованість, відповідальність.

Мета статті – висвітлити структуру професійної успішності викладачів вітчизняних закладів вищої освіти.

Висновки. Структуру професійної успішності викладача закладу вищої освіти складають: соціально-педагогічна спрямованість особистості (гуманістична спрямованість, деонтологічна компетентність, мотивація досягнення (мотиви самодетермінації), стійкий інтерес до педагогічної викладацької діяльності); педагогічна компетентність (предметна, психолого-педагогічна, методична); професійно важливі якості викладача (любов до здобувачів освіти, гуманність, цілеспрямованість, толерантність, вимогливість, демократизм); професійно значущі психо-фізіологічні властивості викладача (педагогічні здібності, емоційний інтелект, працездатність); найбільш значущі для викладацької праці soft skills (соціальний інтелект викладача університету) (вміння полагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline). Вітчизняна освітянська спільнота акцентує увагу на орієнтації вищої професійної освіти щодо формування «гнучких» (soft skills) і «твердих» (hard skills) навичок в їх єдності.

Професійна успішність викладача закладу вищої освіти залежить від професійно-гуманістичного спрямування (ціннісне ставлення до професії й суб'єктів навчання, повага до колег, прагнення до підвищення знань, потреба творчої діяльності), сформованістю професійно важливих якостей (педагогічні здібності, високий рівень самодисципліни, організованість, відповідальність) та професійною ефективністю діяльності, які вимагають високої здатності до самоорганізації професійної викладацької діяльності.

Ключові слова: викладач, заклади вищої освіти, професійна успішність, soft skills, hard skills.

The article describes the structure of professional success of teachers of higher education institutions. The skills on which the professional success of teachers depends are singled out: strategic and self-organization. It has been proven that the professional success of a teacher at a higher education institution depends on a professional humanistic direction (valuable attitude towards the profession and subjects of study, respect for colleagues, the desire to increase knowledge, the need for creative activity). The need for the formation of professionally important qualities of teachers is substantiated: pedagogical abilities, high level of self-discipline, organization, responsibility.

The purpose of the article is to highlight the structure of professional success of teachers of domestic institutions of higher education.

Conclusions. The structure of the professional success of a teacher at a higher education institution consists of: socio-pedagogical orientation of the individual (humanistic orientation, deontological competence, achievement motivation (motives of self-determination), persistent interest in pedagogical teaching activity); pedagogical competence (subject, psychological-pedagogical, methodical); professionally important qualities of a teacher (love for students, humanity, purposefulness, tolerance, demandingness, democracy); professionally significant psycho-physiological properties of the teacher (pedagogical abilities, emotional intelligence, work capacity); the most significant soft skills (social intelligence of a university teacher) for teaching (the ability to resolve conflicts, work in a team, manage one's time, understanding the importance of deadlines). The domestic educational community emphasizes the orientation of higher professional education regarding the formation of «soft skills» and «hard skills» in their unity.

The professional success of a teacher at a higher education institution depends on the professional and humanistic orientation (valuable attitude to the profession and subjects of study, respect for colleagues, the desire to increase knowledge, the need for creative activity), the formation of professionally important qualities (pedagogical abilities, a high level of self-discipline, organization, responsibility) and professional effectiveness of activities, which require a high ability to self-organize professional teaching activities.

Key words: teacher, higher education institutions, professional success, soft skills, hard skills.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Професійна успішність викладачів закладів вищої освіти залежить від умінь: стратегічних (стратегічне планування, прийняття стратегічних рішень, вміння працювати в умовах ризику, вміння делегувати повноваження); самоорганізації (вміння ставити та досягати поставлені цілі, вміння self-менеджменту, самооцінки, саморефлексії, саморозвитку). Важливими є емоційні компетентності викладачів. Успіх – це результат, який особистість досягла в процесі здійснення певних цілей, що стояли перед нею та є для неї важливими і призводять до вищого особистого задоволення процесом життя внаслідок своєї самоефективності та самовдосконалення. Показники успіху викладачів закладів вищої освіти: наполегливість; вибір адекватних задач; енергійність, ініціативність у викладацькій діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначимо наукові розвідки вітчизняних вчених щодо різних аспектів: Ю. Дроздова, О. Дубініна (концептуальні підходи до визначення «soft skills» у сучасних освітніх та професійних моделях), О. Мороз, В. Омеляненко (розуміння поняття «успіх» із педагогічної точки зору), Т. Скорик (розвиток професійної успішності майбутнього вчителя в закладах вищої освіти України), О. Скляр, Р. Скляр (концепції розвитку «гнучких навичок» викладачів вищої школи) та ін.

Зарубіжні дослідники, що аргументовано доводять необхідність дослідження професійної успішності в освітній

діяльності: К. Albrecht, Дж. Дьюї, Ф. Heider, В. Weiner та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Вважаємо недостатньо вивченими різні аспекти психологічної гнучкості в ефективній професійній діяльності викладачів вітчизняних закладів вищої освіти.

Мета статті – висвітлити структуру професійної успішності викладачів вітчизняних закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що самі маркери успіху змінювалися з плином часу. Даний феномен розглядали американські філософи-прагматисти. Дж. Болдуїн, У. Джеймс, Дж. Дьюї, С. Хук, Ф. Шиллер, для яких тріада «людина – діяльність – успіх» – наскрізна тема в роботах. Наприклад, Дж. Дьюї пов'язував успіх з поняттям щастя як центральною ідеєю моралі. «Щастя, – писав він, – ґрунтується тільки на успіху, але успіх означає досягати мети, йти, вперед, рухатися вперед» (Скорик, 2020: 2; Albrecht, 2006).

Таким чином, у психології механізми, детермінанти та зовнішні прояви успіху людини в діяльності вивчалися як в якості спеціального предмету дослідження, так і крізь призму інших концепцій у різних психологічних школах, перший за основу бере джерела активності, другий – способи досягнення цілі через формування моделей поведінки успішної людини, третій – поєднує два попередні, враховує одночасно особистісні та соціальну/детермінанти успішної діяльності (Heider, 2013: 4).

Всебічний аналіз теорій дозволив науковцям визначити структурні компоненти та чинники успішності особистості. Зарубіжні дослідники Б. Вайнер, Г. Келлі, Ф. Хайдер визначають такі показники успіху: наполегливість; інтернальність, екстернальність; вибір адекватних задач; енергійність, ініціативність у роботі (Weiner, 1986: 304).

Т. Скорик в своїх наукових розвідках виокремлює чинники, які впливають на досягнення успішності викладачів освітніх закладів (Скорик, 2020: 4):

– «процес досягнення успіху як сукупність дії чинників, породжених у мікро- (внутрішні мотиваційно-поведінкові компоненти), мезо- (соціальне середовище) та макросистемі (етнічна належність, колективні ціннісні структури) людського розвитку (К. Балецька);

– важливість психологічної настанови особистості на успіх та вміння керувати своїм емоційно-вольовим станом» (Var-OnR, 2006: 13–25).

На нашу думку, цілісне розуміння поняття «успіх» із і педагогічної точки зору пропонує О. Мороз, В. Омеляненко: «Успіх – це результат, який особистість досягла в процесі здійснення певних цілей, що стояли перед нею та є для неї важливими і призводять до вищого особистого задоволення процесом життя внаслідок своєї / самоефективності та самовдосконалення» (Мороз & Омеляненко, 1992).

Вітчизняні вчені О. Скляр, Р. Скляр у своїх наукових розвідках розглядають концепції розвитку «гнучких навичок» викладачів закладів вищої освіти. Спілкування зі здобувачами вищої освіти потребує від викладача комунікативної компетентності, яка є досить важливим компонентом його професійно-педагогічної компетентності. «Комунікативна компетентність може бути представлена як знання та відповідні їм уміння та навички, якими повинен володіти викладач, щоб ефективно здійснювати педагогічне спілкування зі здобувачами, їх батьками, колегами». Висвітлюючи складові комунікативної компетентності, науковці виокремлюють «знання: структури і закономірностей спілкування; види та стилі спілкування; особливості спілкування в системах «здобувач – викладач», «здобувач – здобувач», «викладач – батьки», «викладач – викладач», «викладач – адміністратор»; переваги і недоліки власного володіння мовленням, мімікою і пантомімікою». Щодо комунікативної професіограми О. Скляр, Р. Скляр виділяють низку характеристик, що складають портрет фахівця у галузі теорії та практики спілкування. Викладачі закладів вищої освіти у галузі

теорії та практики спілкування повинні: «знати мовленнєвий етикет і вміти його використовувати; вміти формулювати мету і завдання спілкування; вміти організувати і керувати спілкуванням; вміти аналізувати предмет спілкування; ставити запитання і конкретно відповідати на них; володіти навичками та прийомами спілкування, його тактикою і стратегією; вміти вести бесіду, співбесіду, ділову розмову, суперечку, полеміку, дискусію, діалог, диспут; мати навички доводити і обґрунтовувати, аргументувати і переконувати, доводити і спростовувати, досягати згоди і рішень, компромісів» (Скляр & Скляр, 2021: 22).

Установлено, що проблема професійної успішності викладача вищої школи є досить новою у педагогічній науці, незважаючи на її важливість. Дотично до професійної успішності аналізувалися вимоги до підготовки викладачів вищої школи, їх професійних та особистісних чинників, що впливають на статус професії у суспільстві, проте поза увагою залишились критерії, показники професійної успішності викладача, які визначають якість підготовки викладачів у ЗВО, модель підготовки майбутніх викладачів як успішних особистостей. Більшу увагу серед науковців зосереджено на психологічних характеристиках успішності особистості та професійної успішності (Skinner, 1989: 13–18).

Професійна успішність викладачів закладів вищої освіти залежить також від умінь викладача: «стратегічних умінь (стратегічне планування, прийняття стратегічних рішень, вміння працювати в умовах ризику, вміння делегувати повноваження); умінь самоорганізації (вміння ставити та досягати поставлені цілі, вміння self-менеджменту, самооцінки, саморефлексії, саморозвитку)». Вітчизняні вчені для досягнення професійної успішності вважають важливими емоційні компетентності викладачів вищої школи (упевненість в собі, емпатія, почуття відповідальності, емоційний інтелект, стресостійкість, готовність сприймати критику й адекватно на неї реагувати, чесність, оптимізм, гнучкість, мотивація, емпатія). Варто відмітити, що як в межах кожної категорії, так і між категоріями окремі навички, вміння та якості перетинаються. Крім зазначеного, викладач університету має вміти розвивати soft skills у своїх колег, які дозволять їм бути успішним та ефективним у роботі завдяки високому рівню самоорганізації, якісному плануванню, ефективній комунікації (Зінукова, 2020: 406).

Розглянемо необхідність soft skills для успішної викладацької діяльності у вітчизняній вищій школі. Науковцями виокремлено три групи: «соціально-комунікативні навички (комунікативні навички, міжособистісні навички, групова робота, лідерство, соціальний інтелект, відповідальність, етика спілкування); когнітивні навички (критичне мислення, навички вирішення проблем, новаторське (інноваційне) мислення, управління інтелектуальним навантаженням, навички самонавчання, інформаційні навички, тайм менеджмент); 3) особистісні якості і складові емоційного інтелекту (емоційний інтелект, чесність, оптимізм, гнучкість, креативність, мотивація, емпатія)». Ю. Дроздовою та О. Дубініною констатовано, що для різних видів діяльності пріоритетними є різні види soft skills (Дроздова & Дубініна, 2020).

Н. Зінукова констатує, що інтерес до soft skills посилюється, «більшість роботодавців вважають їх так само важливими, як і професійні знання та вміння» (Зінукова, 2020: 399–408).

Вітчизняні вчені констатують, що кожній працюючій людині необхідно вчитися тайм менеджменту, а особливо викладачам університетів. «По-перше, тому що вміння управляти своїм часом – це шлях до професійної та особистісної успішності викладачів, з огляду на їх високу зайнятість. По-друге, тому що успіх – це потужний стимул і пусковий механізм безперервного саморозвитку та самовдосконалення, без яких не може відбутися викладач вищої школи інформаційного суспільства». Щоб забезпечити успішність викладача вищу маємо розглянути основні правила тайм-менеджменту, сформульовані для викладача: робота має відбуватися у відповідні години (треба проаналізувати свій звичайний день та зробити висновки про періоди активності. Саме в цей час можна виконати більшу частину запланованих справ); потрібно розташувати завдання за пріоритетністю (необхідно використати різні критерії, від матеріальної винагороди до морального задоволення. Список справ бажано зробити на комп'ютері або інтерактивній панелі та переміщати записи відповідно до потреб); потрібно фільтрувати інформацію (для економії значної частини часу. Засвоєння методу швидкісного читання є нагальною потребою). Викладач університету має концентруватися на одній задачі (якщо займатися кількома справами одночасно, то продуктивність падає. При складанні плану на день, обов'язково треба зробити помітку скільки часу будете займатися кожною справою). Використання онлайн-сервісів

для планування часу (Дереза & Дереза, 2020: 82–90).

Важливий пункт для викладачів вишів – можливість працювати в google-класі, zoom. Необхідно у процесі викладання у закладах вищої освіти робити складні справи на початку дня. Відкладаючи справу, викладач ризикує взагалі її не зробити. Як результат, почуття незавершеності не буде набридати весь день. Важливо працювати на роботі. Продуктивно працювати на роботі, можуть далеко не всі. Тому, треба виділити додатковий час та попрацювати в університеті. За годину роботи в закладі можна і потрібно встигнути набагато більше ніж вдома. Однією з важливих складових успішної праці є «чистий» стіл. «Підтримка порядку на робочому місці – це необхідний ритуал для продуктивної праці» (Скляр & Скляр, 2021: 23–24).

Викладачі університетів окрім своїх професійних компетентностей мають відрізнитися новим мисленням, інтуїцією, здатністю до імпровізації, умінням налагоджувати та підтримувати контакт із співрозмовником, висловлювати ставлення до того, що відбувається, переконувати, приймати рішення, керувати діалогом, досягати поставлених цілей, встановлювати соціальні контакти з людьми, входити в різні ролі, зберігати внутрішню автономію, толерантно відноситися до поведінки здобувачів вищої освіти різних спеціальностей та колег, досягати взаєморозуміння в різних умовах обміну інформацією в процесі викладацької діяльності. Проблема вдосконалення професійної діяльності викладачів університетів є справою державного значення, що має чітко унормовану правову базу, а саме: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національну рамку кваліфікацій та інших.

Висновки. Структуру професійної успішності викладача закладу вищої освіти складають: соціально-педагогічна спрямованість особистості (гуманістична спрямованість, деонтологічна компетентність, мотивація досягнення (мотиви самодетермінації), стійкий інтерес до педагогічної викладацької діяльності); педагогічна компетентність (предметна, психолого-педагогічна, методична); професійно важливі якості викладача (любов до здобувачів освіти, гуманність, цілеспрямованість, толерантність, вимогливість, демократизм); професійно значущі психофізіологічні властивості викладача (педагогічні здібності, емоційний інтелект, працездатність); найбільш значущі для викладацької праці soft skills (соціальний інтелект викладача університету) (вміння полагоджувати конфлікти, працювати в

команді, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline). Вітчизняна освітянська спільнота акцентує увагу на орієнтації вищої професійної освіти щодо формування «гнучких» (soft skills) і «твердих» (hard skills) навичок в їх єдності.

Професійна успішність викладача закладу вищої освіти залежить від професійно-гуманістичного спрямування (ціннісне ставлення до професії й суб'єктів навчання, повага до колег, прагнення до підвищення знань, потреба творчої діяльності), сформованістю професійно

важливих якостей (педагогічні здібності, високий рівень самодисципліни, організованість, відповідальність) та професійною ефективністю діяльності, які вимагають високої здатності до самоорганізації професійної викладацької діяльності.

Перспективами подальших наукових розвідок вважаємо аналіз психологічної гнучкості в професійній ефективній діяльності викладачів вітчизняних закладів вищої освіти.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Дереза О. О., Дереза С. В. Методи навчання онлайн. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 82–90.
2. Дроздова Ю. В., Дубініна О. В. Концептуальні підходи до визначення «soft skills» у сучасних освітніх та професійних моделях. «Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті». Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 90 с.
3. Зінукі Н. Гнучкі навички як вимога часу та їх розвиток у майбутніх перекладачів. *Наукові записки. Серія: філологічні науки*. Випуск 193. С. 399–408.
4. Мороз О. Г. Омеляненко В. П. Перші кроки до майстерності. Київ: Знання, 1992. 112 с.
5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Скляр О. Г., Скляр Р. В. Концепції розвитку «гнучких навичок» викладачів вищої школи. *Збірник науково-методичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*. Вип. 24. 2021. С. 18–25.
7. Скорик Т. В. Розвиток професійної успішності майбутнього вчителя в закладах вищої освіти України (друга половина XX – початок XXI століття): монографія. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2020. 314 с.
8. Albrecht K. Social intelligence: The New science of success. Jossey-Bass: Business Book Review. 2006. URL: <https://www.karlalbrecht.com/downloads/> (дата звернення: 22.09.2023).
9. Bar-On R. The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*. 2006. 18. Supl. Pp. 13–25.
10. Heider F. The Psychology of Interpersonal Relations. Psychology Press, 2013. P. 4.
11. Skinner B. F. The origins of cognitive thought. *American Psychologist*. 1989. № 44. Pp. 13–18.
12. Weiner B. An Attributional theory of motivation and emotion. N Y.: Springer-Verlag. 1986. P. 304.

REFERENCES

1. Dereza, O. O., Dereza, S. V. (2020). Metody navchannia onlain. [Online learning methods]. Udoskonalennia osvithno-vykhovnoho protsesu v zakladi vyshchoi osvity: [Improvement of the educational process in the institution of higher education]: zbirnyk nauk.-metod. prats. [collection of scientific and methodical works]. TDAU, Melitopol, Vyp. 23, pp. 82–90 [in Ukrainian].
2. Drozdova, Yu., Dubinina, O. (2020). Kontseptualni pidkhody do vyznachennia «soft skills» u suchasnykh osvithnykh ta profesiynykh modeliakh [Conceptual approaches to soft skills definition in modern educational and professional models], «Soft skills – nevidiemni aspekty formuvannia konkurentospromozhnosti studentiv u XXI stolitti». Kyiv: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t [in Ukrainian].
3. Zinukova, N. (2020). Hnuchki navychky yak vymoha chasu ta yikh rozvytok u maibutnykh perekladachiv. [Flexible skills as a requirement of time and their development in future translators]. *Naukovi zapysky. Seriya: filolohichni nauky – Scientific notes. Series: philological sciences*. Vypusk 193, pp. 399–408 [in Ukrainian].
4. Moroz, O. H. Omelianenko, V. P. (1992). Pershi kroky do maisternosti. [The first steps to mastery]. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].
5. Pro vyshchu osvitu: [About higher education]: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] vid 01.07.2014 p. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 10.04.2023) [in Ukrainian].
6. Skliar, O. H., Skliar, R. V. (2021). Kontseptsii rozvytku «hnuchkykh navychok» vykladachiv vyshchoi shkoly. [Concepts of development of «flexible skills» of higher school teachers]. Zbirnyk naukovometodychnykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu imeni Dmytra

- Motornoho [A collection of scientific and methodological works of the Dmytro Motorny Tavri State University of Agrotechnology], Vyp. 24, pp. 18–25 [in Ukrainian].
7. Skoryk, T. V. (2020). Rozvytok profesiinoi uspishnosti maibutnoho vchytelia v zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy (druha polovyna XX – pochatok XXI stolittia): [Development of professional success of the future teacher in higher education institutions of Ukraine (the second half of the 20th – the beginning of the 21st century)]: monohrafiia. [monograph]. Cherkasy: Vydavets Chabanenko Yu.A. [in Ukrainian].
 8. Albrecht, K. (2006). Social intelligence: The News cience of success. Jossey-Bass: Business Book Review. URL: <https://www.karlalbrecht.com/downloads/> (data zvernennia: 22.09.2023) [in English].
 9. Bar-OnR. (2006). The Bar-On model of emotional-social inteligenca (ESI). *Psicothema*, 18. Supl, pp. 13–25 [in English].
 10. Heider, F. (2013). The Psychology of Interpersonal Relations. *Psychology Press*, p. 4 [in English].
 11. Skinner, B. F. (1989). The origins of cognitive thought. *American Psychologist*, № 44, pp. 13–18 [in English].
 12. Weiner, B. (1986). An Attributional the ory of motivation and emotion. N Y.: Springer-Verlag, p. 304 [in English].

Стаття надійшла до редакції 14.12.2023

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор **С. ГРИЩЕНКО**

Анжеліка СЕМЕНЕНКО

ORCID 0000-0002-3989-2152

Кандидат філософських наук,
старший викладач кафедри культури та
соціально-гуманітарних дисциплін,
Національна академія образотворчого
мистецтва і архітектури
(Київ, Україна)

E-mail: semenenkolika26@gmail.com

Anzhelika SEMENENKO

ORCID 0000-0002-3989-2152

PhD, S. lecturer
Department of Culture and Social
and Humanitarian disciplines,
National Academy
of Fine Arts and Architecture
(Kyiv, Ukraine)

E-mail: semenenkolika26@gmail.com

Луїза КОТЛЯРОВА

ORCID 0009-0000-1476-2151

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
професійного спрямування,
Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова (Одеса, Україна)

E-mail: luiza_1959@ymail.com

Louise KOTLYAROVA

ORCID 0009-0000-1476-2151

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the department
of foreign languages of professional direction,
I.I. Mechnikova Odesa National University
(Odesa, Ukraine)

E-mail: luiza_1959@ymail.com

Віталій ЮДЕНОК

ORCID 0000-0001-5092-7523

Асистент кафедри теорії і методики
фізичного виховання
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка
(Глухів, Україна)

E-mail: yudenok_vitalii@ukr.net

Vitaliy YUDENOK

ORCID 0000-0001-5092-7523

Assistant of the Department
of Theory and Methods of Physical Education,
Oleksandr Dovzhenko
Glukhiv National Pedagogical University
(Glukhiv, Ukraine)

E-mail: yudenok_vitalii@ukr.net